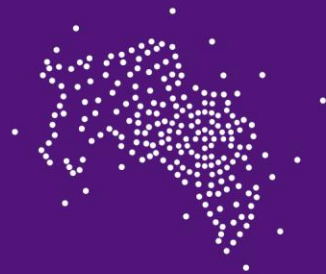

Schildwachtklier- procedure

(sentinel node- of poortwachtersklier procedure)

Ommelander Ziekenhuis
Groningen

Inleiding

Omdat uw behandelend chirurg bij u in de oksels geen verdikte lymfeklieren heeft gevoeld en er geen punctie van de okselklier is verricht, heeft hij met u gesproken over de mogelijkheid van het toepassen van de schildwachtklierprocedure (sentinel node- of poortwachtersklier procedure) tijdens de borstoperatie.

De schildwachtklier wordt ook wel poortwachtersklier of sentinel node genoemd. In deze folder zal verder steeds de benaming schildwachtklier gebruikt worden.

Om te kunnen nagaan of er uitzaaiingen in de lymfebanen of lymfeklieren zitten, worden bij een borstoperatie wegens kanker behalve de tumor gewoonlijk ook (binnen bepaalde grenzen) lymfeklieren in de oksel aan de geopereerde zijde weggehaald. Men noemt dit een 'okselklier-dissectie'. Op grond daarvan kan onder andere bepaald worden of er nog aanvullend onderzoek en/of nabehandeling moet plaatsvinden. Een andere methode is om tijdens de borstoperatie niet alle okselklieren te verwijderen, maar alleen de schildwachtklier.

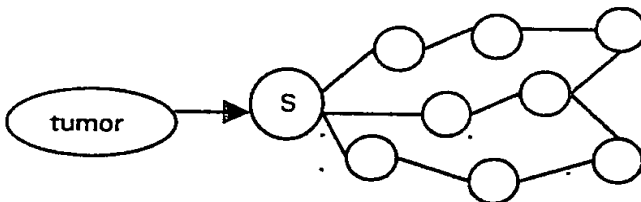
In deze folder kunt u meer over deze schildwachtklier procedure lezen:

- wat houdt de procedure in?
- hoe is de praktische gang van zaken?

Wat houdt de schildwachtklier procedure in?

De schildwachtklier procedure is een procedure om met een kleine operatie en weinig schadelijke gevolgen informatie over de okselklieren te krijgen.

Men heeft ontdekt dat in het lymfeweefsel van de oksel vaak één speciale klier zit waar eventuele uitzaaiingen van kanker het eerst terechtkomen. Deze klier noemt men daarom 'schildwachtklier'.

Het lymfevocht en de eventuele uitzaaiingen gaan vanaf de tumor in de borst allereerst naar één klier, de schildwachtklier(S) en vervolgens naar de andere lymfeklieren.

Deze lymfeklier staat via een lymfevat rechtstreeks in verbinding met het gezwel in de borst en bevindt zich meestal in de oksel, en een enkele keer naast het borstbeen. In een enkel geval zijn er meerdere van deze klieren.

De procedure

De schildwachtklier procedure bestaat uit twee stappen: het opsporen van de schildwachtklier en het verwijderen van deze klier tijdens de borstoperatie.

Stap 1

Om de schildwachtklier te kunnen opsporen, wordt op de plaats van de borsttumor een kleine onschadelijke hoeveelheid licht radioactieve stof ingespoten. Deze stof verplaatst zich via een lymfebaan naar de schildwachtklier. Na een paar uur is deze klier op een beeldscherm te zien en worden er foto's gemaakt. Aan de hand van de foto's wordt de exacte plaats van de schildwachtklier met een viltstift op de huid aangegeven, zodat de chirurg tijdens de operatie weet hoeveel schildwachtklieren er zijn en waar ze zich bevinden.

Stap 2

Bij de operatie wordt de schildwachtklier verwijderd en opgestuurd voor verder onderzoek. Als deze klier 'schoon' blijkt (dat wil zeggen vrij is van uitzaaiingen), dan gaat men ervan uit dat de andere lymfeklieren ook schoon zijn en deze dus niet weggehaald hoeven te worden. Als de schildwachtklier tumorcellen bevat, is een tweede operatie nodig, om alsnog de okselklieren te verwijderen.

Wat betekent deze procedure voor u?

- In plaats van alle okselklieren weg te nemen, wordt alleen de schildwachtklier tijdens de borstoperatie verwijderd.
- Het klierweefsel rondom de schildwachtklier wordt via een nog iets fijnere onderzoeksmethode onderzocht. Daardoor worden soms toch hele kleine uitzaaiingen ontdekt, die met de standaardmethode misschien niet ontdekt zouden zijn.
- Het kan voorkomen dat de chirurg de schildwachtklier niet kan vinden. In dat geval zal hij/zij besluiten alsnog direct de okselklieren te verwijderen.
- Als de schildwachtklier tumorcellen bevat, kan soms een tweede operatie nodig zijn om alsnog alle okselklieren te verwijderen.

- Als u toestemt met de schildwachtklier procedure betekent dit, dat een dag vóór de operatie een extra onderzoek nodig is; dit onderzoek vindt plaats op de afdeling Nucleaire Geneeskunde.

Hoe is de praktische gang van zaken?

Stap 1 Opsporen van de schildwachtklier

Op de afgesproken tijd komt u naar de afdeling Nucleaire Geneeskunde van het Ommelander Ziekenhuis Groningen.

Men vraagt u daar in de onderzoekkamer op een bed te gaan liggen met het bovenlichaam ontkleed. De radioloog of de nucleair geneeskundige zal u op de plaats van de tumor de kleine onschadelijke hoeveelheid licht radioactieve (blauwe) vloeistof inspuiten. Deze injectie kan even pijnlijk zijn. Daarna moet u 2 á 3 uur wachten. Deze tijd kunt u binnen, maar ook buiten het Ommelander Ziekenhuis doorbrengen.

U hoort wanneer u weer verwacht wordt op de afdeling Nucleaire Geneeskunde. Hier worden vervolgens foto's gemaakt. Dit duurt ongeveer 45 minuten. Met een viltstift wordt daarna op de huid aangetekend waar de schildwachtklier zit.

Hoe het na afloop van het onderzoek verder gaat, is afhankelijk van wat met u is afgesproken.

Stap 2 Verwijderen van de schildwachtklier tijdens de operatie

Als u onder narcose bent, wordt een klein beetje blauwe kleurstof ingespoten in de borst op de plaats van de tumor. Deze kleurstof verplaatst zich via een lymfebaan naar de schildwachtklier, die dan blauw kleurt. Zo kan de chirurg de klier herkennen en via een sneetje in de oksel verwijderen.

De klier wordt ook weggehaald, als deze naast het borstbeen zit.

Goed om te weten

Meestal lukt het goed om de plaats van de schildwachtklier te vinden, maar het kan voorkomen dat het niet lukt. In dat geval zal de arts tijdens de operatie alsnog direct een okselklier-dissectie uitvoeren.

Ook wordt er soms meer dan één schildwachtklier gevonden. De chirurg zal dan alle schildwachtklieren verwijderen.

Sommige mensen denken dat, als de schildwachtklier op het beeldscherm verschijnt, dit betekent dat er uitzaaiingen in de

klier zitten. Dat is echter niet zo; het onderzoek toont alleen aan dat de klier daar zit. Of uitzaaiingen aanwezig zijn, kan alleen worden vastgesteld door de klier onder de microscoop te bekijken.

Bijwerkingen

Voor zover bekend kent de schildwachtklier procedure geen bijwerkingen. De stralingsbelasting bij het onderzoek is minimaal.

Na de operatie kunnen de urine en de ontlasting blauwgroen verkleurd zijn doordat de ingespoten blauwe vloeistof via de nieren uitgescheiden wordt. Uw gezicht kan er tijdelijk wat grauw uitzien.

In uitzonderlijke gevallen kan de ingespoten kleurstof een allergische reactie veroorzaken.

Ook kan op de huid van de borst enige tijd een blauwe plek zichtbaar zijn. Dit is het gevolg van een bloeduitstorting of wijst op wat achtergebleven blauwe vloeistof. De blauwe plek verdwijnt vanzelf.

De uitslag van het weefselonderzoek

De schildwachtklier wordt evenals het borstweefsel onderzocht in het Pathologisch Anatomisch (PA) laboratorium. Na ongeveer 7-10 dagen is de uitslag van dit onderzoek bekend.

De chirurg zal deze uitslag tijdens de controle op de polikliniek met u bespreken.

Als er geen tumorcellen in de schildwachtklier worden gevonden, worden de overige oksellymfeklieren niet weggehaald.

Als er wel tumorcellen in de schildwachtklier worden gevonden, kunnen de overige oksellymfeklieren tijdens een tweede operatie alsnog worden weggehaald.

Vragen

Als u vragen heeft kunt u die altijd stellen aan uw behandelend arts. Ook kunt u voor vragen terecht bij één van de verpleegkundig specialisten/consulenten. De verpleegkundig specialist/consulent Mamma is aanspreekpunt voor alle vragen tijdens het hele behandeltraject voor borstkanker.

Als u vragen heeft over de verschillende onderzoeken, kunt u op werkdagen altijd telefonisch contact opnemen: telefoonnummer 088 – 066 1000 of via email: mamacare@ozg.nl.

**Samen.
De beste zorg.
Dichtbij.**

ommelanderziekenhuis.nl

T 088 - 066 1000

OZG (06-19) ONC 066